

не би трябвало отношението ни към циганите да носи отпечатък на идеализация или съжаление, на неприязън или подценяване.

Въпроси към Александър Димитров

Христо Ключков: Споменахте, че циганите са дошли в България през XIV-XV век. Бихте ли посочили литературата за това - за заселването на циганите в България.

И втори въпрос имам - за софийските цигани. Откъде сте взели информацията за трите групи и да кажете нещо повече за т.нар. група на австрийските цигани.

Стефан Краев: За циганите-копанари от румънски произход. От тях има доста, компактни са, в Шуменско и в част от Разградско. Аз бях директор на училище в община Никола Козлево и трябва да кажа, че интелектуалното ниво на тези цигани-копанари не е по-ниско от това на децата от турски произход и взаимоотношенията между българи, цигани-копанари и турци са много интересни.

Александър Димитров: Още в края на миналия век е доказано, че произходът на циганите е от Индия и формирането им е станало на два стапа твърде далече от Индия. Феноменът на постоянно излизане на нискокастови индийци от Индия е фиксиран и през XIX век. Още от тогава се знае, че индийските танцьори са стигали до Бухара. Тези, които са се движили доста на Запад са били малка група и са формирали първата фаза. Тъкмо в мюсюлманско-византийската погранична зона потомците им са днешните сирийски и арамейски цигани. В говора си, в диалекта си - източния цигански диалект, те нямат гръцки или славянски заемки, а имат български заемки. Докато западният диалект е ясен и там ясно личи този гръцки пласт, който е шокиращо ясен, напр. с числителните имена, които много мъчно се променят в циганския език - от десетте числителни, пет са на гръцки език. Основното за заселването на циганите в България го има в книгата "Цигански език - североруски диалекти".

Казах вече, че циганите са се движили не като голяма група. Първоначално са били малка група и затова мъчно се хващат по извори и по археологически материал. Основният източник за движението на циганите е циганският език, там по наслояванията се познава къде са се застоявали повече и къде са вземали от местното население, както и къде са преминали по-бързо. След това - названието на циганите в България - египти на юг и цигана на север. Много ясно това личи в Македония например - в Скопие